

Advies voor de richtlijnen voor het milieu-effectraport
Herinrichting Krimpenerwaard

19 januari 1995

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor de richtlijnen voor het milieu-effectrapport Herinrichting Krimpener-
waard / [Commissie voor de milieu-effectrapportage].

- Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-806-1

Trefw.: milieu-effectrapportage; herinrichting/Krimpenerwaard; landinrichting.

commissie voor de milieu-effectrapportage

aan College van Gedeputeerde Staten
van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk
82376

uw brief
d.d. 25 oktober 1994

ons kenmerk
U95-026/Si/bh/646-53

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor de Herinrich-
ting Krimpenerwaard

doorkiesnr.
030 - 347634

Utrecht,
19 januari 1995

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Herinrichting Krimpenerwaard. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

ing. E.M. Mastenbroek
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Herinrichting Krimpenerwaard

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Herinrichting Krimpenerwaard

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieu-effectrapport over
Herinrichting Krimpenerwaard,

uitgebracht aan het College van de Provincie Zuid-Holland door de Commissie voor de
milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Herinrichting Krimpenerwaard

de secretaris

mr. R.J. Sielcken

de voorzitter

Ing. E.M. Mastenbroek

Utrecht, 19 januari 1995

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Referentie: bestaande situatie en autonome ontwikkelingen	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Te beschrijven functies en aspecten	4
2.2.1 Water en bodem	4
2.2.2 Landbouw	5
2.2.3 Natuur	5
2.2.4 Landschap en cultuurhistorie	5
2.2.5 Recreatie en infrastructuur	5
3. Beleid, besluitvorming, probleem- en doelstelling	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Beleid en besluitvorming	6
3.3 Probleemstelling	7
3.4 Doel	8
4. Voorgenomen activiteit en alternatieven	9
4.1 Algemeen	9
4.1.1 Inleiding	9
4.1.2 Omgaan met onzekerheden	9
4.2 Het ontwikkelen van alternatieven	9
4.2.1 Inleiding	9
4.2.2 Planconcepten	10
4.2.3 Varianten in deelgebieden	10
4.2.4 Combineren van varianten tot alternatieven	12
4.3 Beschrijving alternatieven	12
4.3.1 Inleiding	12
4.3.2 De voorgenomen activiteit (voorkeursalternatief)	12
4.3.3 Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma)	12
5. Gevolgen voor het milieu	13
5.1 Algemeen	13
5.2 Te beschrijven milieu-aspecten	13
5.2.1 Bodem en water	13
5.2.2 Natuur	14
5.2.3 Landschap en cultuurhistorie	14
5.2.4 Overige	14
6. Vergelijking van alternatieven	15
7. Leemten in kennis en evaluatie	15
8. Vorm en presentatie van het MER	16

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

In het gebied Krimpenerwaard bestaat het voornemen tot het uitvoeren van een herinrichting. De oppervlakte van het project bedraagt 12070 ha.

In het Streekplan Zuid-Holland Oost (1994) zijn de uitgangspunten voor de herinrichting vastgelegd met betrekking tot de toedeling van de functies natuur en landbouw, de begrenzing van de beheers- en reservaatgebieden en de na te streven drooglegging met het oog op de gewenste grondwaterstanden.

Nauw aansluitend bij de startnotitie adviseert de Commissie in het MER aandacht te besteden aan:

De bestaande situatie, daarmee samenhangend de knelpunten en de autonome ontwikkeling in het gebied, waaronder met name:

- milieukwaliteit van water en bodem door vermessing (uitspoeling nutriënten uit mest en oxidatie van veen), verspreiding van verontreinigingen (uit oude stortlocaties en inlaat van water uit de Lek en Hollandsche IJssel);
- ontsluiting van kavels en landbouwbedrijven en peilbeheer;
- versnippering en vermessing van natuurgebieden;
- vernatting door bodemdaling van de veenlaag onder invloed van peilbeheer en grondwaterwinningen;
- karakteristiek landschap van het open waterrijke veenweidegebied, cultuurhistorische patronen en archeologische waarden en de aantasting daarvan;
- recreatief medegebruik en de beperkingen daarvoor in het plangebied;
- weginfrastructuur en de gebrekkige en onveilige constructies en verhardingen.

Het MER formuleert op grond van de knelpunten duidelijke en operationele *doelstellingen*. Daarnaast verdient de houdbaarheid van de te realiseren doelstellingen op lange termijn de aandacht. Bij dit streven naar duurzaamheid valt met name te denken aan:

- de voortdurende bodemdaling door inklinking van het veen;
- de ontwikkelingen in de milieukwaliteit en de daarmee samenhangende keuze van natuurdoeltypen.

Bij het ontwikkelen van *alternatieven* adviseert de Commissie in het planvormingsproces uit te gaan van planconcepten, die aangeven hoe de functies in het gebied gerealiseerd worden. Reeds in de startnotitie zijn twee (uiterste) concepten aangegeven die volgens de Commissie een goed basis bieden voor de tweede stap, namelijk het variëren in deelgebieden. Binnen het gehele plangebied zullen de samenhangende inrichtings- en beheersmaatregelen (waterhuishouding, verkaveling, ontsluiting, natuurinrichting) verschillend zijn, waardoor ruimtelijk onderscheid ontstaat. Op deze wijze kan bijvoorbeeld inzicht ontstaan in de mogelijkheden en beperkingen om binnen deelgebieden tot verweving of scheiding van natuur- en landbouwfuncties te komen.

Per maatregel kan gevarieerd worden. De belangrijkste daarvan zullen zijn:

- scheiding of combinatie van waterhuishoudkundige stelsel;
- variatie in de droogleggingseis om de gewenste grondwaterstanden te bereiken. De Commissie beveelt daarbij aan ook de grens van 60 cm drooglegging in het blijvend agrarisch gebied te relateren aan de dynamiek van het grondwaterbeheer;
- verkaveling en ontsluiting voor een goede landbouwkundige structuur;
- situering van 500 ha beheersgebied buiten de ANL-gebieden en 200 ha landschapselementen;
- verkeersgeleiding en weginfrastructuur in het plangebied.

Het MER beschrijft als combinatie van (varianten in de) deelgebieden met een mix van inrichtings- en beheersmaatregelen in elk geval het voorkeursalternatief en het meest milieuvriendelijke alternatief (mma). Bij het mma worden de deelgebieden en maatregelen gekozen die het gunstigste zijn voor het milieu.

Bij het beschrijven van het voornemen besteedt het MER aandacht aan de onzekerheden bij de uitvoering van het plan, waaronder de stadsrandontwikkelingen bij Gouda, bouwontwikkelingen in het plangebied en situering van grondwaterwinningen.

Het MER geeft de belangrijkste *milieugevolgen* van de herinrichting aan met betrekking tot:

- waterkwaliteit en -kwantiteit, de bodemkwaliteit indien oude storten niet gesaneerd worden en de invloed op het grondwater (stromingen en kwel);
- waardevolle flora en fauna en hun (potentiële) leefomgeving;
- verandering van structuur en visueel ruimtelijk karakter van het landschap en het verlies of behoud van cultuurhistorische waarden;
- de effecten van de verkeers(infrastructurele) maatregelen.

Om te komen tot een keuze uit de alternatieven, worden deze met elkaar en de referentiesituatie vergeleken. In het MER dienen de alternatieven in ieder geval op hun (verschillende) milieugevolgen te worden vergeleken.

1.

INLEIDING

Door de integrale wijziging van het Besluit milieu-effectrapportage (m.e.r.), die op 1 september 1994 van kracht is geworden, is landinrichting onder de m.e.r.-plicht gebracht. Ten behoeve van de besluitvorming over het herinrichtingsplan Krimpenerwaard (oppervlakte van 12.070 hectare) dient de m.e.r.-procedure te worden doorlopen. Het project is in 1982 op het voorbereidingsschema voor landinrichting geplaatst. In 1994 heeft de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij de herinrichting omgezet van een gefaseerde in een vereenvoudigde voorbereiding.

"Landinrichting strekt tot verbetering van de inrichting van het landelijk gebied overeenkomstig de functies van dat gebied, zoals deze in het kader van de ruimtelijke ordening zijn aangegeven". Met dit artikel geeft de Landinrichtingswet de meervoudige doelstelling van landinrichting aan. De (ruimtelijke) functies die in de Krimpenerwaard in het geding zijn, zijn landbouw, natuur en landschap, infrastructuur, recreatie en cultuurhistorie. Landinrichting is gericht op het creëren van mogelijkheden om deze functies beter tot hun recht te laten komen en het verbeteren van de onderlinge afstemming van deze functies. De m.e.r. kiest de invalshoek om milieugevolgen van mogelijke keuzen in de inrichting zichtbaar te maken. De provincie, als bevoegd gezag, kiest uiteindelijk uit de beschreven inrichtingsalternatieven.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, heeft per brief van 25 oktober 1994 de Commissie voor de m.e.r. verzocht advies uit te brengen voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) (zie bijlage 1a en 1b). De bekendmaking van de startnotitie vond plaats in de Staatscourant van 25 oktober 1994 (zie bijlage 2). Het bevoegd gezag wordt gevormd door Provinciale Staten van Zuid-Holland. De Landinrichtingscommissie Krimpenerwaard is initiatiefnemer voor het project.

De samenstelling van de werkgroep die het advies heeft opgesteld, is gegeven in bijlage 3. De werkgroep vertegenwoordigt de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies aangeduid als 'de Commissie'.

Met dit advies beoogt de Commissie de milieu-aspecten van de activiteit in beeld te brengen en de gewenste inhoud van de richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) aan te geven. De kwaliteit en de systematiek van de startnotitie is zodanig, dat de Commissie gemeend heeft daar nauw bij aan te sluiten. De inspraakreacties, die via het bevoegd gezag zijn ontvangen (zie bijlage 4), zijn in dit advies in beschouwing genomen. Voor zover die reacties betrekking hebben op de milieu-aspecten van de activiteit die in het MER aan de orde moeten komen, is daarnaar in voetnoten verwezen.

2. REFERENTIE: BESTAANDE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELINGEN

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

2.1 Algemeen

Het MER dient de huidige toestand in het plangebied te beschrijven, inclusief de autonome ontwikkelingen (waaronder de consequenties van de uitvoering van bestaand beleid) op hoofdpunten indien de landinrichting niet zou worden uitgevoerd. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de uitgebreide reeds aanwezige informatie¹. Deze beschrijving dient twee doelen:

- het is een uitgangspunt voor de beschrijving van knelpunten in het gebied (zie § 3.3) en voor de doelstellingen van de planontwikkeling (zie § 3.4);
- het is een referentiesituatie voor de vergelijking van de milieugevolgen van de planalternatieven (zie hoofdstuk 5 en 6).

Studiegebied

Het gebied dat door de herinrichting beïnvloed wordt, is het zogenaamde studiegebied. Voor dit studiegebied dienen de referentiesituatie en milieugevolgen beschreven te worden. Per milieu-aspect, kan de omvang van het studiegebied verschillen. Detailleren tot op ecotoopniveau is noodzakelijk wanneer het karakteristieke elementen bevat die van waarde zijn op deelgebiedsniveau.

De startnotitie beschrijft de bestaande situatie volgens de zogenaamde *VERTHEMA's* (verdroging, vermesting, verspreiding). Binnen deze aspecten vraagt de Commissie met name aandacht voor de in § 2.2 genoemde functies en aspecten.

2.2 Te beschrijven functies en aspecten

2.2.1 Water en bodem

Het MER schenkt aandacht aan de volgende aspecten:

- de grondwaterstand en de beïnvloeding daarvan door waterpeilen;
- samenhang tussen het af- en aanvoersysteem van water en de bemaling;
- de invloed van water uit de Lek, de Vlist en de Hollandsche IJssel op de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater;
- invloed van de waterwinning op de grondwaterstanden en op bodemdalingsprocessen;

¹ Zie de nota's van de Landinrichtingsdienst over de herinrichting Krimpenerwaard inzake de waterhuishouding (september 1993), verkaveling (januari 1994), ontsluiting (januari 1994), recreatie (29 maart 1994), natuurinrichting (27 mei 1993) en inzake het milieu getiteld: "Omgaan met milieu in de Krimpenerwaard" (30 maart 1994).

- beïnvloeding van het abiotisch milieu door vuilstortlocaties²], verontreinigde waterbodems, inlaat van gebiedsvreemd water en uitspoeling van de nutriënten uit mest en door oxydatie van veen.

2.2.2 **Landbouw**

Voor deze functie gaat het MER dieper in op de volgende elementen:

- de huidige waterbeheersingssituatie met betrekking tot ontwatering (draagkracht van de bodem, beweidings- en bewerkingsmogelijkheden);
- de huidige verkavelings- en ontsluitingssituatie;
- autonome ontwikkeling van de landbouw in het kader van de milieuwetgeving (met name het mestbeleid).

2.2.3 **Natuur**

Het MER beschrijft voor de functie natuur met name:

- de bestaande en potentieel te ontwikkelen natuur en ecologische infrastructuur bijvoorbeeld aan de hand van aandachts- en doelsoorten volgens het Natuurbeleidsplan (NBP) of volgens beoogde natuurdoeltypen in het plangebied, waaronder:
 - flora en fauna: voor het veenweidegebied kenmerkende waardevolle biotopen zoals kwelmilieus, wetdevogelgebieden, schraalgraslanden, oever en slootvegetatie, landschapselementen (eendekooien, elzebroekbosjes, veenpulten, polderboezems et cetera);
 - ecologische relaties; functioneren van de huidige ecologische infrastructuur.

2.2.4 **Landschap en cultuurhistorie**

Het MER beschrijft de visueel ruimtelijke aspecten (herkenbaarheid, belevingswaarde) welke met name tot uiting komen in de openheid van het gebied, de verdeling water-land en de hierop geënte (oost-west) patronen van waterlopen, parallel lopende bebouwing, wegen en kaden en de verdichte randen langs de rivieren. Daarnaast wordt aandacht geschonken aan:

- historisch-geografische patronen en objecten (woningen, boerderijen, tiendwegen, boezems en dergelijke) met aandacht voor hun onderlinge samenhang en kwaliteiten (gaafheid, ouderdom);
- aard, omvang en kwaliteit van archeologische vindplaatsen³].

2.2.5 **Recreatie en infrastructuur**

Het MER gaat in op de recreatieve verbindingen, alsmede van de bereikbaarheid van kernen in het plangebied en de veiligheid van wegen.

2 Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 2 en 4.

3 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 9, waarbij verwezen wordt naar een aanvullende archeologische inventarisatie over de Krimpenerwaard (Stichting RAAP, Amsterdam 1986).

3. BELEID, BESLUITVORMING, PROBLEEM- EN DOELSTELLING

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

3.1 Algemeen

Om te komen tot reële alternatieven, is het van belang het *doel* van het landinrichtingsplan voor dit gebied zo concreet en toetsbaar mogelijk in het MER te formuleren (zie § 3.4). Het doel volgt uit de gebiedsbeschrijving van de *bestaande toestand van het milieu* (hoofdstuk 2), uit het geldende en het voorgenomen *beleid* (§ 3.2) en uit de *knelpunten* voor de verschillende functies in de Krimpenerwaard (§ 3.3).

3.2 Beleid en besluitvorming

De Commissie gaat uit van de randvoorwaarden van de herinrichting, zoals deze zijn vastgelegd in het streekplan Zuid-Holland-Oost naar aanleiding van het besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland over de nota *Kiezen voor de Krimpenerwaard III* (17 december 1992). Het besluit betreft de toedeling en in belangrijke mate de begrenzing van de functies landbouw en natuur en de vaststelling van een maximaal gemiddelde drooglegging van 60 cm per peilgebied. Bij de drooglegging wil de Commissie de volgende kanttekening maken. De drooglegging (waterpeil) heeft als doel een bepaalde grondwaterstand in het gebied te realiseren. De droogleggingseis zal echter niet onder alle omstandigheden leiden tot de gewenste grondwaterstand. De drooglegging is namelijk een statisch gegeven, terwijl het realiseren van de gewenste grondwaterstanden een dynamisch beheer vraagt met een wisselend peil. De Commissie beveelt daarbij aan ook de grens van 60 cm drooglegging in het blijvend agrarisch gebied te relateren aan de dynamiek van het grondwaterbeheer (zie verder § 4.2).

Het MER dient beknopt te beschrijven volgens welke procedure en welk tijdschema het besluit over het landinrichtingsplan wordt genomen. Tevens dient het MER een overzicht te geven van de te nemen besluiten *ná* gereed komen van MER en voorontwerp-plan. Het betreft hier een beknopt overzicht van de keuzen die nog gemaakt moeten worden in het definitieve plan en een kort overzicht van nog te wijzigen plannen en te nemen besluiten ten behoeve van de uitvoering van het herinrichtingsplan.

Het MER verschaft inzicht in de relevante regelgeving, plannen en bestuurlijke uitspraken die invloed uitoefenen of beperkingen opleggen aan de besluiten waarvoor het MER wordt opgesteld. Naast een beschrijving van status en betekenis hiervan voor de bedoelde besluiten, dient met name te worden beschreven op welke wijze deze besluiten een randvoorwaarde voor de verdere besluitvorming vormen.

3.3 Probleemstelling

Het MER dient de knelpunten te beschrijven die aanleiding vormen dit herinrichtingsproject voor te bereiden. Knelpunten waaraan het MER tenminste aandacht besteedt, zijn⁴):

Bodem en water

- Verdroging van (potentiële) natuurwaarden door grondwaterwinningen, verlaagde grondwaterstanden ten gevolge van peilbeheer ten behoeve van de functies in de Krimpenerwaard.
- Verspreiding van verontreinigde stoffen via bodem, oppervlakte- en grondwater vanuit oude stortlocaties⁵], inlaat gebiedsvreemd water en verontreinigde onderwaterbodem⁶].
- Vermesting door uitspoeling van meststoffen, oxydatie van veen, overstorten en ongerioleerde lozingen.

Landbouw

- Onvoldoende toegesneden grondwaterstanden voor voldoende draagkracht van de grond.
- Versnippering van de verkaveling van landbouwgronden (kleine huiskavel, grote kaveldiepte).
- Ontoereikende ontsluiting van landbouwgronden en boerderijen door de gebrekkige kwaliteit van (B-) wegen (verharding en constructie).

Natuur

- Beperkte omvang en versnippering van bestaande natuurgebieden en het ontbreken van ecologische verbindingen.
- Onvoldoende waterkwaliteit en -kwantiteit voor het behoud van bestaande c.q. te ontwikkelen waarden.

Landschap en cultuurhistorie

- Aantasting en versnippering van het bestaande landschapsbeeld door functieverandering en bedrijfsbeëindiging.
- Aantasting van het open waterrijke veenweidegebied.
- Verloren gaan van historisch-geografisch waardevolle patronen en objecten.
- Slechte inpassing van (stedelijke) bebouwing aan de rand van de Krimpenerwaard⁷].

Recreatie en infrastructuur

- Onvoldoende mogelijkheden voor recreatief medegebruik in de vorm van wandelen, fietsen en kanoën.
- Ontoereikende en onveilige ontsluiting van kernen door vrijwel alleen B-wegen.

4 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 6.

5 Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 2 en 4.

6 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 5, waarin verwezen wordt naar de beperkingen voor de verdere verwijdering van bagger in natuurgebieden en de gevolgen daarvan.

7 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 3.

Tijdens de planontwikkeling kunnen zich voor het milieu nieuwe knelpunten voordoen. Ook deze knelpunten zullen moeten worden beschreven om een rol te kunnen spelen in de planvorming.

3.4 Doel

Het MER beschrijft het doel van het herinrichtingsproject. In de doelstelling zullen alle relevante functies (landbouw, natuur, recreatie, landschap, cultuurhistorie) aan de orde dienen te komen, zowel per functie als in onderling verband. Daarnaast kunnen nog specifieke milieudoelen worden opgenomen indien deze bepalend zijn voor het realiseren van de genoemde functies. Het doel is het oplossen van knelpunten en kan betrekking hebben op:

- het realiseren van voldoende draagkracht en drooglegging van gronden en voldoende ontsluiting (landbouw);
- scheppen van voorwaarden voor het instandhouden van bestaande en het ontwikkelen van nieuwe natuurwaarden (natuur);
- het tegengaan van vervaging van de identiteit van het bestaande landschap en het zorgdragen voor de inpassing van (stedelijke) bebouwing (landschap);
- het behoud van bestaande cultuurhistorische en archeologische waarden (cultuurhistorie⁸);
- het bevorderen van recreatief medegebruik (recreatie);
- voor de landbouw en de natuur het realiseren van respectievelijk algemene (AMK) en een bijzondere milieukwaliteit (BMK) van water en bodem (milieu).

Daarnaast verdient de houdbaarheid van de te realiseren doelstellingen op lange termijn de aandacht. Per functie zal in het MER aangegeven moeten worden hoe door middel van landinrichting de voorwaarden kunnen worden geschapen voor een duurzame ontwikkeling, instandhouding en beheer.

Bij dit streven naar duurzaamheid valt met name te denken aan:

- de voortdurende bodemdaling door inklinking van het veen;
- de ontwikkelingen in de milieukwaliteit en de daarmee samenhangende keuze van natuurdoeltypen.

8 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 9.

4.

VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

Artikel 7.10, lid 4 van de Wm:

"Het bevoegd gezag kan bepalen dat, indien niet alle nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden beperkt, bij de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven tevens de mogelijkheden worden beschreven om door het treffen van voorzieningen of maatregelen elders de resterende nadelige gevolgen te compenseren."

4.1 Algemeen

4.1.1 Inleiding

Het MER beschrijft een aantal alternatieven, passend bij de doelen zoals geformuleerd onder § 3.4. In elk geval dienen beschreven te worden:

- het uiteindelijke voorkeursalternatief (de voorgenomen activiteit);
- het meest milieuvriendelijke alternatief;
- de referentiesituatie (zie verder hoofdstuk 2).

4.1.2 Omgaan met onzekerheden

Het MER besteedt aandacht aan de onzekerheden die de planuitvoering mede bepalen. Het MER dient tevens aan te geven op welke wijze flexibel met deze onzekerheden wordt omgegaan. Daarbij zijn de volgende onzekerheden te signaleren:

- de stadsrandontwikkelingen bij Gouda;
- bouwontwikkelingen in het plangebied onder andere vanwege overgangspe rikelen in de ruimtelijke ordening;
- situering van grondwaterwinningen;
- de mogelijkheden en het tempo van verwerving van reservaten en natuurontwikkelingsgebieden.

4.2 Het ontwikkelen van alternatieven

4.2.1 Inleiding

Zoals reeds in § 1.2 is opgemerkt is het van belang te komen tot een effectieve wisselwerking tussen het opstellen van het landinrichtingsplan en het MER. Dit kan bereikt worden door bij de planvorming in drie stappen te werken van meer algemene uitgangspunten voor het plan naar meer gedetailleerde uitwerking van diverse inrichtingsmaatregelen (ook wel 'evaluerend ontwerpen' genoemd), waarbij ervoor wordt gezorgd dat bij iedere stap milieu-informatie van

het zelfde abstractieniveau beschikbaar is.

In dit geval stelt de Commissie drie stappen voor. In de *eerste stap* van het zoeken naar alternatieven worden plan-concepten ontwikkeld die aangeven hoe doelen voor meerdere functies in het gebied in samenhang met elkaar bereikt kunnen worden (§ 4.2.2). Als *tweede stap* worden voor ieder concept varianten (inclusief inrichtings- en vormgevingsmaatregelen) voor deelgebieden ontwikkeld (§ 4.2.3). In de *derde stap* worden varianten gecombineerd tot alternatieven (§ 4.2.4). Deze werkwijze wordt onderstaand nader toegelicht.

4.2.2

Planconcepten

Het ontwikkelen van concrete planalternatieven kan starten met een verkenning van plan-concepten. Concepten geven aan hoe doelen voor meerdere functies in deelgebieden en in het gehele plangebied in samenhang met elkaar bereikt kunnen worden. Hierbij wordt rekening gehouden met het beleidskader, de sectorale wensen en de eigenschappen en potenties van het plangebied.

Er kan een aantal gebiedsdekkende planconcepten worden ontwikkeld. Voor de herinrichting Krimpenerwaard heeft de initiatiefnemer gekozen voor twee concepten getiteld "een nieuw fase" (vernieuwingsconcept) en "voortbouwen op het verleden" (aanpassingsconcept). De Commissie ziet beide concepten als goede basis om binnen de bandbreedte van de beide (uiterste) ontwikkelingsmogelijkheden voor de Krimpenerwaard te komen tot een voorkeursalternatief. Het valt te verwachten dat binnen het gehele plangebied de te nemen maatregelen zullen verschillen. Hierdoor ontstaat binnen het plangebied een ruimtelijke differentiatie met mogelijk een eigen karakteristiek (deelgebieden). De Commissie adviseert daarom varianten te ontwikkelen op het niveau van deelgebieden binnen de Krimpenerwaard.

4.2.3

Varianten in deelgebieden

Bij het zoeken naar varianten is op dit moment niet aan te geven welke deelgebieden zijn te onderscheiden. Deze gebieden worden gevonden door te onderzoeken waar met welke inrichtings- en beheersmaatregelen het, gelet op de doelstellingen van de herinrichting, meest optimaal de aangewezen functies worden gerealiseerd. Zo kan gevarieerd worden per maatregel (waterhuishouding, verkaveling, ontsluiting, natuurinrichting) om vast te stellen op welke wijze de diverse functies zijn te realiseren. De maatregelen zullen uiteraard in samenhang beoordeeld moeten worden. De combinatie van de meest gewenste maatregelen wijst uit welk onderscheid van deelgebieden de meest effectieve is. De maatregelenmix bepaalt op deze wijze de ligging van de deelgebieden. Zo kan vastgesteld worden in welke deelgebieden scheiding of verweving van landbouw en natuur (on)mogelijk is en/of gewenst wordt ⁹⁾. Bij het samenstellen van de diverse maatregelen is het mogelijk accenten te leggen, zoals meer nadruk op de ontsluiting of op natuurdoeltypen. Hierdoor zouden dan de doelstellingen voor respectievelijk, de functie landbouw of de functie natuur beter worden gerealiseerd.

9 Zie bijlage 4, inspraakreactie nrs. 4 en 5.

Door het accentueren van maatregelen die gunstig zijn voor het milieu, kan worden vastgesteld binnen welke deelgebieden deze accenten tot zinvolle en ook realistische varianten kunnen leiden.

Varianten op inrichtingsmaatregelen per functie voor het ontwikkelen van alternatieven kunnen betrekking hebben op:

Bodem en water

Waterhuishouding:

- scheiden of combineren van waterhuishoudkundige stelsels voor landbouw en natuur¹⁰;
- het conserveren van gebiedseigen water;
- de milieuhygiënische kwaliteit van het gebied waaronder de oppervlakte-waterkwaliteit en waterbodemkwaliteit¹¹;
- grondwaterstanden in relatie tot het peilbeheer¹².

Landbouw

Verkaveling en ontsluiting:

- gewenste structuur van de landbouw en de relatie met inrichting. Hierbij is onderscheid te maken tussen bedrijven met en zonder een nevenactiviteit. Deze nevenactiviteit kan een activiteit binnen of buiten de landbouw zijn;¹³
- de mate van verkaveling (boerderij verplaatsingen) afhankelijk van de gewenste (gedifferentieerde) landbouwstructuur;
- de ontsluiting van kavels onder andere door de aanleg van kavelpaden met bijvoorbeeld groenspoorplaten.

Natuur

Natuurontwikkeling en -inrichting:

- te realiseren natuurdoeltypen afhankelijk van inrichtingsmaatregelen en ecologische potenties;
- de gewenste natuurontwikkeling in het herinrichtingsgebied, in samenhang met de situering en vormgeving van ecologische verbindingzones en landschapsvoorzieningen;
- de situering van 500 ha beheersgebied buiten de ANL-gebieden;
- de situering van 200 ha landschapselementen mede met het oog op het creëren van ecologische verbindingen.

Landschap

Vormgeving en inpassing:

- gewenste hoofdstructuur van het landschap en de samenhang daarvan tussen deelgebieden en met objecten van cultuurhistorische waarde;
- de situering, inrichting en vormgeving van 200 ha landschapselementen.

Recreatie

- De situering van recreatieve verbindingen.

10 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 5.

11 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr 4.

12 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr 8.

13 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr 4.

Verkeer en weg infrastructuur

Infrastructuur en geleiding:

- ontsluiting van het gebied via sturing van bovenlokaal verkeer op alleen de provinciale wegen;
- concentratie van het bovenlokaal verkeer op zowel provinciale wegen als een aantal te verbeteren wegen¹⁴].

4.2.4 Combineren van varianten tot alternatieven

Bij het combineren van varianten tot alternatieven, dient voorop te staan dat er alternatieven ontstaan die elk op zich realiteitswaarde bezitten en die beantwoorden aan de doelstellingen.

4.3 Beschrijving alternatieven

4.3.1 Inleiding

Het MER beschrijft in ieder geval het voorkeursalternatief en het mma als volwaardige alternatieven. Planonderdelen zonder milieugevolgen behoeven niet te worden vermeld. Op deze onderdelen mag uiteraard wel gevarieerd worden, bijvoorbeeld uit hoofde van andere dan milieubelangen.

4.3.2 De voorgenomen activiteit (voorkeursalternatief)

In het MER moet duidelijk aangegeven worden wat de voorgenomen activiteit is en waarom voor dit alternatief gekozen is. Het voorkeursalternatief kan een combinatie zijn van hiervoor genoemde alternatieven. Ook het mma kan als voorkeursalternatief dienen of elementen van het mma kunnen in het voorkeursalternatief ondergebracht worden.

4.3.3 Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma)

Het MER dient een reëel mma te beschrijven, dat een vergelijkbaar detailniveau kent als het voorkeursalternatief. Voor het vaststellen van de diverse deelgebieden houdt dat in dat bij de keuze van de maatregelen een accent wordt gelegd op milieuaspecten. Daarnaast valt te denken aan het toepassen van mitigerende maatregelen die maximaal de milieuknelpunten kunnen oplossen (zie § 3.3).

14 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 4.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

5.1 Algemeen

Ten behoeve van de effectbeschrijving van de alternatieven worden de volgende algemene richtlijnen in acht genomen:

- De wijze waarop de milieu-effecten zijn bepaald en beschreven dient te worden gemotiveerd. Het gaat hierbij in het bijzonder om de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van zowel de basisgegevens als de gebruikte methoden van voorspelling van milieu-effecten.
- Aangegeven moet worden of de effecten tijdelijk of permanent, ophefbaar of onomkeerbaar zijn; of deze op de korte of lange termijn spelen en in hoeverre cumulatie van effecten kan optreden ook door activiteiten buiten het plan-gebied.
- Naast de beschrijving per milieu-aspect afzonderlijk dient aandacht te worden besteed aan de onderlinge samenhang van de milieu-effecten.
- Het te verwachten resultaat en de doeltreffendheid van mitigerende en compenserende maatregelen dienen te worden aangeduid; het gaat hierbij zowel om ruimtelijke als technische maatregelen.
- Zowel de negatieve als positieve gevolgen dienen te worden aangegeven.
- Bijzondere aandacht moet worden besteed aan die milieugevolgen die per alternatief/variant verschillen.

5.2 Te beschrijven milieu-aspecten

5.2.1 Bodem en water

In het MER dient inzicht gegeven te worden in effecten op:

- de oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit (microverontreinigingen en nutriënten, waterstanden¹⁵);
- regionale en lokale grondwaterstromingen en grondwaterkwaliteit (standen en kwelsituatie¹⁶);
- (water)bodemkwaliteit, waaronder de gevolgen op (deel)gebiedsniveau van het niet saneren van verontreinigde (water)bodems (onder andere stortlocaties).

Effecten kunnen beschreven worden in termen van VER-thema's. Daarbij verdient ook het thema vernatting (van natuur en landbouw) en verwaarlozing (van kleine natuur- en landschapselementen) te worden meegenomen.

15 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 8, waarbij tevens gewezen wordt op het belang van onderhoud.

16 Zie bijlage 4, inspraakreactie nrs. 4 en 8 waarin naar hydrologisch onderzoek over de relatie tussen slootpeil en grondwaterpeil wordt verwezen.

5.2.2 **Natuur**

Beschrijf de effecten van de alternatieven aan de hand van:

- directe of indirecte verandering van flora en fauna en waardevolle biotopen;
- versterking of verzwakking van de ecologische infrastructuur; vermindering of versterking van de barrièrewerking tussen waardevolle biotopen binnen en buiten het plangebied.

5.2.3 **Landschap en cultuurhistorie**

De volgende effecten dienen te worden beschreven:

- veranderingen in de structuur en de visueel-ruimtelijke karakteristiek van het landschap op het niveau van gebieden en deelgebieden, waarbij de herkenbaarheid van de landschappelijke hoofdstructuur van belang is;
- verandering in hoeveelheid en kwaliteit van landschapselementen;
- verlies, behoud of versterking van cultuurhistorisch en/of visueel landschappelijk waardevolle elementen en patronen;
- aantasting van aardwetenschappelijke en archeologische waarden (bodemarchief)¹⁷⁾.

5.2.4 **Overige**

Het MER kan aandacht besteden aan:

- effecten van mogelijke aanpassingen van de verkeersinfrastructuur¹⁸⁾;
- de belevings- en gebruikswaarde van landelijk gebied dat grenst aan de woonkernen.

17 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 9.

18 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 9.

6.

VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De alternatieven dienen te worden vergeleken tegen de achtergrond van de bestaande toestand en de te verwachten autonome ontwikkeling van het milieu. Vigerend milieubeleid moet eveneens worden beschouwd als toetsingskader. Het aangeven in tabellen van de milieugevolgen per milieu-aspect en per alternatief biedt een goede basis voor een onderlinge vergelijking van de alternatieven.

Aandachtspunten bij dit onderdeel van het MER kunnen zijn:

- de mate waarin de initiatiefnemer bij elk van de alternatieven zijn doel kan bereiken;
- de mate waarin de alternatieven een bijdrage leveren aan het realiseren van het milieubeleid, bijvoorbeeld ten aanzien van de VER-thema's;
- een voorkeursvolgorde van de alternatieven per milieu-aspect (bijv. VER-thema's);
- de mate waarin de alternatieven bijdragen aan duurzame oplossingen van de geformuleerde knelpunten.

7.

LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Artikel 7.39 van de Wm: *"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."*

Het MER dient aan te geven welke van de gevraagde gegevens niet kunnen worden geleverd, evenals de reden waarom. De betekenis van de leemten in kennis voor de besluitvorming dient te worden aangegeven. Informatie die voor de besluitvorming essentieel is, zal met prioriteit moeten worden geïdentificeerd. Aandachtspunten bij het beschrijven van leemten in kennis zijn onder andere:

- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens;
- gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden;
- andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot milieugevolgen op korte en langere termijn.

De vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie. Deze onderwerpen kunnen worden betrokken bij het evaluatieprogramma van de daadwerkelijk optredende gevolgen voor het milieu dat bevoegd gezag bij het plan dient vast te stellen. De initiatiefnemer kan in het MER elementen aandragen ten behoeve van deze evaluatie achteraf.

8.

VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De rol van m.e.r. in de besluitvorming over een voorgenomen activiteit maakt het noodzakelijk dat het MER toegankelijk en begrijpelijk is voor een breed samengesteld gezelschap van betrokkenen: besluitvormende organen, adviserende deskundigen en derden die via de daarvoor bestaande procedures hun invloed willen doen gelden. Elk van deze doelgroepen moet in het MER de relevante informatie kunnen aantreffen. Dit stelt hoge eisen aan de presentatie van het MER. In verband hiermee beveelt de Commissie het volgende aan:

- De gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven zullen overzichtelijk gepresenteerd en voor alle betrokken partijen toegankelijk moeten zijn. Belangrijke keuzes, gemaakt tijdens de opstelling van het MER, dienen duidelijk naar voren te komen. Indien bij de opstelling van het MER is afgeweken van de richtlijnen, dient dit duidelijk en gemotiveerd te worden aangegeven.
- De alternatieven moeten onderling vergelijkbaar op overzichtelijke kaarten met topografische ondergrond worden weergegeven. Verder is toelichtend kaartmateriaal gewenst zodra er ruimtelijke aspecten in het geding zijn.
- Het verdient aanbeveling om de achtergrondgegevens die de conclusies, voorspellingen en keuzes onderbouwen niet in het MER zelf te vermelden maar deze informatie in bijlagen op te nemen.
- Een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn in verband met de leesbaarheid van belang.
- De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en sprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. In de samenvatting moet kort en overzichtelijk de kern van de belangrijkste onderdelen van het MER worden weergegeven.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het
milieu-effectrapport
Herinrichting Krimpenerwaard

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1a

**Brief van het bevoegd gezag d.d. 25 oktober 1994 waarin de Commissie
in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen**

Provinciehuis
Koningskade 1
2596 AA 's-Gravenhage
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage
Telefoon (070) 3116611
Telex 31088 cdkzh nl

Provincie Zuid-Holland

—Dennis W. Moore and Nathan

Commissie voor de Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Dienst : Water en Milieu
Afdeling : Algemeen Beleid en
Coördinatie
Contactpersoon : J. Verwoerd
Doorkiesnr. : 070 - 3117455
Onderwerp : Richtlijnen MER,
herinrichting "Krijt- en
zandduinlandschap"

Commissie voor de
nuttige afvoer

27 OCT 1994

rk:82376

Uw kenmerk : 10.2

46-1

kopie naar : Mo - Sc - Pres - bib

herinrichting "Krimpenerwaard".

's-Gravenhage, 25 oktober 1994

Bijgaand doen wij u een door Landinrichtingscommissie Krimpe-
nerwaard ingediende startnotitie toekomen. Deze startnotitie
is door ons op 8 september 1994 ontvangen.

In 1982 is het gebied "Krimpenerwaard op het voorbereidings-
schema landinrichting geplaatst om te komen tot een oplossing
van de knelpunten voor de agrarische functie in samenhang met
de aanwezige ecologische en landschappelijke waarden. Als vorm
van landinrichting is gekozen voor een herinrichting. Provin-
ciale staten van Zuid-Holland hebben in 1992 nader ruimtelijk
beleid voor de Krimpenerwaard vastgesteld in de Nota "Kiezen
voor de Krimpenerwaard". Met dit ruimtelijk kader is op ver-
zoek van het Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland in 1994 door
de Staatssecretaris van Landbouw, Natuur beheer en Visserij,
de procedure van de herinrichting omgezet van een gefaseerde
in een vereenvoudigde voorbereiding.

Bij de inwerkingtreding van het Besluit Milieu-effectrapportage 1994 wordt ook de herinrichting "Krimpenerwaard" mer-plichtig. Ten behoeve voor de vaststelling van het landinrichtingsplan wordt daarom nu reeds een MER opgesteld.

Op grond van de in de Wm opgenomen m.e.r.-regeling zijn wij belast met de gecoördineerde voorbereiding en behandeling van het Milieu-Effectrapport (MER).

In dit verband is thans aan de orde het inwinnen van adviezen over de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van het MER.

Gaarne zien wij het advies van uw commissie ten aanzien van de richtlijnen uiterlijk 28 december 1994 tegemoet. De bekendmaking van het voornemen, die wij in de Staatscourant en enkele regionale bladen plaatsen, doen wij u tevens ter informatie toekomen.

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland,
Voor dezen:

10. H. H. G. O. Salazar

Bij uw antwoord dienst en afdeling, op de enveloppe vermelden en datum en kenmerk op de brief

Het provinciehuis is met het openbaar vervoer bereikbaar via de tramlijnen 1 en 9 en de buslijnen 18, 65, 88 en 90 en ligt op ruim tien minuten lopen van het station Den Haag Centraal.

BIJLAGE 1b

Brief van het bevoegd gezag d.d. 11 januari 1995 waarin aan de Commissie uitstel wordt verleend

Provinciehuis
Koningskade 1
2596 AA 's-Gravenhage
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage
Telefoon (070) 3116611
Telex 31088 cdkzh nl

Provincie Zuid-Holland
Dienst Water en Milieu

Aan:
Commissie voor de milieu-effectrapportage,
t.a.v. dhr. Mr. R.J. Sielcken,
Postbus 2345,
3500 GH Utrecht.

Dienst : Water en Milieu
Afdeling : ABC

Ons kenmerk : DWM 8969
Uw kenmerk : U94/SE/bh/646-38

Contactpersoon : J. Verwoerd.
Doorkiesnummer : (070) 3117455
Facsimile : (070) 3246396

Bijlagen :

Onderwerp : Adviestermijn Krimpenerwaard.

's-Gravenhage, 11 JAN. 1995

Geachte heer Sielcken,

Naar aanleiding van uw brief van 22 december 1994 inzake bovenvermeld onderwerp verleen ik de commissie voor de milieu-effectrapportage hierbij uitstel tot 20 januari 1995 voor het uitbrengen van advies inzake het m.e.r. Herinrichting Krimpenerwaard.

Hoogachtend,

Dienst Water en Milieu,

ir. H.H.J.M. Goumans,
directeur

Bij uw antwoord dienst en afdeling op de enveloppe vermelden en datum en kenmerk op de brief.
Het provinciehuis is met het openbaar vervoer bereikbaar via de tramlijnen 1 en 9 en de buslijnen 18, 65, 68 en 90 en ligt op ruim tien minuten lopen van het station Den Haag Centraal.

BIJLAGE 2

**Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 205
d.d. 25 oktober 1994**

Provincie Zuid-Holland

INSPRAAK STARTNOTITIE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

In 1982 is het gebied 'Krimpenerwaard' op het voorbereidingsschema landinrichting geplaatst om te komen tot een oplossing van de knelpunten voor de agrarische functie in samenhang met de aanwezige ecologische en landschappelijke waarden. Als vorm van landinrichting is gekozen voor een herinrichting. Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben in 1992 nader ruimtelijk beleid voor de Krimpenerwaard vastgesteld in de Nota 'Kiezen voor de Krimpenerwaard'.

Met dit ruimtelijk kader is op verzoek van het Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland in 1994 door de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, de procedure van de herinrichting omgezet van een gefaseerde in een vereenvoudigde voorbereiding. Bij de inwerking-treding van het Besluit Milieu-effectrapportage 1994 wordt ook de herinrichting 'Krimpenerwaard' MER-plichtig. Ten behoeve van de vaststelling van het landinrichtingsplan moet daarom een MER worden opgesteld.

Voor dit MER herinrichtingsplan 'Krimpenerwaard' is op 6 september 1994 bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland een startnotitie ingediend.

Procedure.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland zijn in dit verband bevoegd gezag. Zij stellen de richtlijnen op waaraan het op te stellen MER zal moeten voldoen. Voordat de richtlijnen worden vastgesteld kan eenieder opmerkingen en wensen met betrekking tot de inhoud van de richtlijnen kenbaar maken aan het college van Gedeputeerde Staten.

De startnotitie voor de MER-procedure ligt met ingang van 31 oktober 1994 tot en met 28 november 1994 tijdens kantooruren ter inzage:

- In het Provinciehuis, Koningskade 1, kamer A 520 te 's-Gravenhage, tel.nr.: (070) 3116697;
- in de gemeentehuizen van de volgende gemeenten:
 - Gouda, Fluwelensingel 96, tel.nr.: (01820) 88211;
 - Vlist, Goudseweg 2 te Stolwijk, tel.nr.: (01824) 1241;
 - Schoonhoven, Haven 37, tel.nr.: (01823) 82444;
 - Bergambacht, Raadhuisstraat 5, tel.nr.: (01825) 3555;
 - Nederlek, Burg. v.d. Willigenstraat 58 te Lekkerkerk, tel.nr.: (01805) 1499;
 - Ouderkerk, Dorpsstraat 42, Ouderkerk a/d IJssel, tel.nr.: (01808) 1055;
 - Krimpen a/d IJssel, Raadhuisplein 2, tel.nr.: (01807) 14333;
- Hoogheemraadschap van de Krimpenerwaard, Olympiade 3 te Krimpen aan den IJssel, tel.nr.: (01807) 19044;
- Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden, Joh. de Wittstraat 40 te Dordrecht, tel.nr.: (078) 397100.

Buiten kantooruren is inzage van de stukken mogelijk na telefonische afspraak.

Opmerkingen met betrekking tot de inhoud van de op te stellen richtlijnen kunnen tot en met 28 november 1994 schriftelijk worden ingediend bij het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP 's-Gravenhage.

Voor nadere informatie over deze procedure kunt u contact opnemen met de heer J. Verwoerd, tel.nr.: (070) 3117455 of mevrouw S. Veraar, tel.nr.: (070) 3116697.

DWM/377

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Landinrichtingscommissie Krimpenerwaard

Bevoegd gezag: het College van gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Besluit: vaststelling landinrichtingsplan ingevolge artikel 81 van de Landinrichtingswet

Categorie Besluit m.e.r.: ontwerp herziening Besluit m.e.r.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft het uitvoeren van een landinrichting. De oppervlakte van het project bedraagt 12070 ha.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 25 oktober 1994

richtlijnenadvies uitgebracht op: 19 januari 1994

Bijzonderheden: geen

Samenstelling van de werkgroep:

drs. P.J.L. van den Dries

mw. ir. C.M.L. Hermans

ir. E.J.J. van Slobbe

ing. E.M. Mastenbroek (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: mr. R.J. Stelcken

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	941121	Koninklijke Nederlandse Toeristen- bond ANWB	's-Gravenhage	941205
2.	941025	Burgemeester en wethouders van Vlist	Stolwijk	941205
3.	941121	Burgemeester en wethouders van Gouda	Gouda	941205
4.	941119	Stichting Het Zuidhollands Land- schap	Rotterdam	941207
5.	941128	Dijkgraaf en hoogheemraden van de Krimpenerwaard	Krimpen a/d IJssel	941207
6.	941205	NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland	Voorburg	941207
7.	941228	Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij, Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in de provincie Zuid-Holland	Voorburg	941207
8.	941207	Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden	Dordrecht	941212
9.	941216	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	941219